BUSINESS મિત્ર

નિફ્ટીએ 22500 પોઇન્ટ અને સેન્સેક્સે 74000ની સપાટી તોડી

પાંચ દિવસની તેજીને બ્રેક વાગી, રોકડાના શેરોમાં શાનદાર તેજી જોવા મળી

વાણિજ્ય પ્રતિનિધિ તરફથી

અમદાવાદ, તા. 26: ભારતીય શેરબજારમાં આજે સપ્તાહના છેલ્લા દિવસે ઉપલા સ્તરેથી નફાવસુલીનું દબાણ રહ્યું હતું અને તેના પગલે સતત પાંચ દિવસની તેજીને બ્રેક વાગી હતી. જેમાં સેન્સેક્સે 74000 પોઇન્ટ અને નિફ્ટીએ 22500 પોઇન્ટની સપાટી તોડી હતી. બીજી તરફ, સ્ટોક સ્પેશિફિક તેજીનો દોર આગળ વધતો જોવા મળ્યો હતો. ઇન્ડેક્સ લાલ નિશાનમાં હોવા છતાં રોકડાના શેરોમાં આક્રમક ખરીદીએ તેજીનો દોર આગળ વધ્યો હતો. આજે શેરબજારમાં નફાવસુલી જોવા મળી હતી.

વૈશ્વિક સ્તરે જોઇએ તો ગઇકાલે અમેરિકાનો ગ્રોથ ઘટતો જોવા મળ્યો હતો. માર્ચ કવાર્ટરમાં અમેરિકન અર્થતંત્ર લગભગ બે વર્ષમાં સૌથી ધીમી ગતિએ વૃદ્ધિ કરતું જોવા મળ્યું છે. જ્યારે ફુગાવો વધ્યો છે. જેના કારણે ફેડરલ રિઝર્વ દ્વારા આ વર્ષે વ્યાજદરમાં ઘટાડો કરવાનું શરૂ કરશે તેવો આશાવાદ પણ જોવાયો હતો. જોકે, ગઇકાલે અમેરિકન બજારોમાં જોરદાર કડાકો બોલાયો હતો.

સેન્સેક્સ 610 પોઇન્ટ અને નિફ્ટી 150 પોઇન્ટ ઘટ્યા

ભારતીય શેરબજારમાં સેન્સેક્સ 609.28 પોઇન્ટ એટલે કે 0.82 ટકા ઘટીને 73730.16 પોઇન્ટના સ્તરે બંધ રહ્યા હતા. આજે ઇન્ટ્રાડેમાં સેન્સેક્સ 74515.91 પોઇન્ટ સુધી ઉછળ્યો હતો, જ્યારે નીચામાં 73616.65 પોઇન્ટના સ્તરે ઘટ્યો હતો. આજે સેન્સેક્સ 74000 પોઇન્ટના સ્તર તોડ્યો હતો. નિફ્ટી 150.40 પોઇન્ટ એટલે કે 0.67 ટકા ઘટીને 22500 પોઇન્ટની સપાટી તોડીને 22419.95 પોઇન્ટના સ્તરે બંધ રહી હતી. આજે ઇન્ટ્રાડે નિફ્ટી 22600 પોઇન્ટની સપાટી કુદાવીને 22620 પોઇન્ટ સુધી ઉછળી હતી, જ્યારે નીચામાં 22400 પોઇન્ટની સપાટી તોડીને 22385 પોઇન્ટ સુધી તુટી હતી. બેન્ક નિફ્ટી 292.90 પોઇન્ટ એટલે કે 0.61 ટકા ઘટીને 48201.05 પોઇન્ટના સ્તર પર બંધ રહ્યા હતા.

બીએસઇ ખાતે આલકેમ લેબમાં 52.61 ગણા, પેટીએમમાં 29.25 ગણા, ક્પીટ ટેકનોમાં 21.78 ગણા, ઓબેરોય રિયલ્ટીમાં 18.75 ગણા અને ઝેન્સર ટેકનોમાં 8.39 ગણા કામકાજ નોંધાયા છે. એનએસઇ ખાતે ઝેન્સર ટેકનોમાં 25.92 ગણા, એલ એન્ડ ટી ટેકનોમાં 12.14 ગણા, હુડકોમાં 10.09 ગણા, ડીસીએમ શ્રીરામમાં 9.83 ગણા અને ટેક મહિન્દ્રામાં 8.29 ગણા કામકાજ નોંધાયા છે.

રોકડાના શેરોમાં મજબૂતાઇના પગલે બ્રોડર માર્કેટ સુધારા સાથે બંધ રહ્યા હતા. બીએસઇ મિડકેપ ઇન્ડેક્સ 0.69 ટકા અને સ્મોલકેપ ઇન્ડેક્સ 0.40 ટકા સુધારા સાથે બંધ રહ્યા હતા. જેના લીધે માર્કેટ બ્રેડથ પોઝિટિવ જોવાયો હતો. બીએસઇ 1996 શેરો વધ્યા હતા, જ્યારે 1739 શેરો ઘટયા હતા અને 134 શેરો યથાવત રહ્યા હતા.

આજે શેરબજારમાં કન્ઝ્યુમર ડ્યુરેબલ શેરોમાં તેજી જોવા મળી હતી. નિફ્ટી કન્ઝ્યુમર ડ્યુરબલ ઇન્ડેક્સ 1.64 ટકા વધ્યા હતા. જેમાં હેવલ્સ ઇન્ડિયા, ડિક્સન ટેકનો, કોમ્પ્ટ્રોન ગ્રીઝ, વોલ્ટાસ, કાંજારીયા સિરામીક્સ, બાટા ઇન્ડિયા, સેન્ચુરી પ્લાયબોર્ડ, કલ્યાણ જ્વેલર્સ, ટાઇટન કંપની અને વીગાર્ડમાં તેજી જોવા મળી હતી. જ્યારે વ્હલપુર્લ, સેરા સેનેટરીવેર અને બ્લુસ્ટાર ઘટાડા સાથે બંધ રહ્યા હતા.

એશિયન અને યુરોપિયન બજારોમાં મિશ્ર વલણ રહ્યો

વૈશ્વિક સ્તરે અમેરિકાના ગ્રોથ નરમ રહ્યા હોવાના અહેવાલના પગલે અમેરિકન બજારોમાં કડાકો બોલાયો હતો, પરંતુ ચાલુ વર્ષે વ્યાજકાપ શરૂ થવાના આશાવાદ બાદ રીકવરી જોવા મળી હતી. જેના લીધે આજે મોટા ભાગના યુરોપિયન અને એશિયન બજારોમાં સુધારા સાથે ચાલી રહ્યા હતા.

યુરોપિયન બજારોમાં 0.47 ટકા, કેક 0.30 ટકા અને ડેક્સ 0.74 ટકા સુધારા સાથે ચાલી રહ્યા છે. એશિયન બજારોમાં નીક્કી 0.81 ટકા, હેંગસેંગ 2.08 ટકા, તાઇવાન 1.31 ટકા, કોસ્પી 1.04 ટકા અને શાંઘાઇ 1.16 ટકા સુધારા સાથે બંધ રહ્યા હતા. જ્યારે સ્ટ્રેઇટસ 0.23 ટકા, જકાર્તા 1.69 ટકા ઘટાડા સાથે બંધ રહ્યા હતા.

રૂપિયો નજીવો ઘટયો

વાણિજ્ય પ્રતિનિધિ તરફથી

અમદાવાદ, તા. 26: કરન્સી બજારમાં રૂપિયામાં સતત સુધારા બાદ આજે બાઉન્સબેક જોવાયો હતો, જે ડોલરની સામે રૂપિયો 2 પૈસા ઘટીને 83.35ના સ્તરે બંધ રહ્યા હતા. જ્યારે ગત સેશનમાં 83.33ના સ્તર બંધ રહ્યા હતા. અન્ય કરન્સીઓમાં યુરો 89.46, પાઉન્ડ 104.34, કેનેડિયન ડોલર 61.03, ઓસ્ટ્રેલિયન ડોલર 54.45, જાપાનીઝ યેન 0.5319 અને સીંગાપોર ડોલર 61.25ના સ્તરે બંધ રહ્યા હતા.

સેન્સેક્સ	609.28	73730.16
નિફ્ટી	150.40	22419.95
બેન્ક નિફ્ટી	293.90	48201.05

નિફ્ટી

ટોપ ગેઇનર્સ

કંપનીનું નામ	ટકાવારી	ભાવ
ટેક મહિન્દ્રા	7.43	1278.75
ડીવીસ લેબ્સ	4.49	4016.35
એલટીઆઇમાઇન્ડટ્રી	3.31	4788.05
બજાજ ઓટો	2.74	8974.30
બીપીસીએલ	1.00	609.45

ટોપ લુઝર્સ

કંપનીનું નામ	ટકાવારી	ભાવ
બજાજ ફાઇનાન્સ	7.73	6731.20
બજાજ ફિનસર્વ	3.52	1597.35
ઇન્ડસઇન્ડ બેન્ક	3.32	1446.40
નેસલે ઇન્ડિયા	3.12	2482.75
મહિન્દ્રા-મહિન્દ્રા	2.48	2044.90

સેન્સેક્સ

ટોપ ગેઇનર્સ

કંપનીનું નામ	ટકાવારી	ભાવ
ટેક મહિન્દ્રા	7.34	1277.45
વિપ્રો	0.79	464.65
આઇટીસી	0.56	439.95
ટાઇટન કંપની	0.33	3584.40
અલ્ટ્રાટેક સિમેન્ટ	0.53	9735.35

ટોપ લુઝર્સ

કંપનીનું નામ	ટકાવારી	ભાવ
બજાજ ફાઇનાન્સ	7.73	6729.85
બજાજ ફિનસર્વ	3.55	1597.10
ઇન્ડસઇન્ડ બેન્ક	3.36	1445.85
નેસલે ઇન્ડિયા	3.08	2483.80
મહિન્દ્રા-મહિન્દ્રા	1.94	2055.00

નવી આઇટી નિયમોનો કંપની વિરોધ કરી રહી છે

વોટ્સએપે કહ્યું, જો દબાણ કરવામાં આવશે તો ભારત છોડી દઇશ

નવી દિલ્હી, તા. 26: વોટ્સએપ ભારતમાં સેવા આપવાનું બંધ કરી શકે છે. ઇન્સ્ટન્ટ મેસેજિંગ પ્લેટફોર્મે દિલ્હી હાઇકોર્ટને જણાવ્યું હતું કે, જો તેને મેસેજનું એન્ક્રિપ્શન તોડવાની ફરજ પાડવામાં આવશે તો તે ભારત છોડી દેશે. મેટાના બે મોટા પ્લેટફોર્મ વોટ્સએપ અને ફેસબુકે નવા સુધારેલા આઇટી નિયમો સામે સુપ્રીમ કોર્ટમાં અરજીઓ કરી હતી, જેને સુપ્રીમ કોર્ટે ગયા મહિને દિલ્હી હાઇકોર્ટમાં ટ્રાન્સફર કરી હતી. કંપનીએ કોર્ટમાં કહ્યું હતું કે નવા નિયમોથી યૂઝરની પ્રાઇવસી ખતરામાં પડી શકે છે. આ કેસની સુનાવણી દિલ્હી હાઇકોર્ટના કાર્યકારી મુખ્ય ન્યાયાધીશ મનમોહન અને ન્યાયાધીશ મનમીત પ્રીતમ સિંહ અરોરાની ખંડપીઠ કરી રહી છે.

મારૂતિ સુઝુકીના ચોથા કવાર્ટરમાં ચો. નફો 48 ટકા વધ્યો, રૂ. 125 ડિવિડન્ડની જાહેરાત

મુંબઇ, તા. 26: દેશની સૌથી મોટી કાર ઉત્પાદક કંપની મારૂતિ સુઝુકી ઇન્ડિયા લિ.એ નાણાકીય વર્,ના ચોથા ત્રિમાસિક ગાળામાં સ્ટેન્ડઅલોન ચોખ્ખો નફો રૂ. 4878 કરોડ નોંધાવ્યો હતો, જે એક વર્ષ અગાઉના સમયગાળાની સરખામણીએ 48 ટકા વધુ છે. કરા ઉત્પાદકે 31 માર્ચે પુરા થયેલા ત્રણ મહિનામાં રૂ. 38235 કોરડની આવક નોંધાવી હતી. આ ઉપરાંત કંપનીએ શેરદીઠ રૂ. 125નું અત્યાર સુધીનું સૌથી વધુ ડિવિડન્ડ જાહેર કર્યુ હતું. કંપનીએ તેના અત્યાર સુધીના સૌથી વધુ વાર્ષિક વેચાણ વોલ્યુમ, નિકાસ, ચોખ્ખા વેચાણ અને ચોખ્ખો નપો હાંસલ કર્યો હતો. મારૂતિ સુઝુકીનું વાર્ષિક વેચાણ વોલ્યુમ 20 લાખ યુનિટને વટાવી ગયું હતું, જેણે તેને સતત ત્રીજા વર્, પીવીની ટોચની નિકાસકાર કંપની તરીકે શક્તિ આપી હતી. મારૂતિ સુઝુકીને નાણાકીય વર્ષ 2025માં તેના વિદેશી શીપમેન્ટને 3 લાખ યુનિટને પાર કરવાનો વિશ્વાસ છે, કારણ કે તે 2030 સુધીના 8 લાખ યુનિટ સુધીના નિકાસ લક્ષ્યાંકને પહોંચી વળવા કવાયત હાથ ધરશે.

કૃષિ ડિજિટલ ઋણમાં ક્રાંતિ લાવવા માટે નાબાર્ડ અને આરબીઆઇ ઇનોવેશન હબ વચ્ચે સહયોગ

મુંબઇ, તા. 26: નેશનલ બેન્ક ફોર એગ્રીકલ્ચર એન્ડ રૂરલ ડેવલપમેન્ટે (નાબાર્ડ) ડિજિટલ કૃષિ ઋણમાં ક્રાંતિ લાવવાના લક્ષ્ય સાથે પબ્લિક ટેક પ્લેટફોર્મ ફોર ફ્રિક્શનલેસ ક્રેડિટ (પીટીપીએફસી) સાથે એક મહત્વપૂર્ણ ભાગીદારી કરી છે જેની હેઠળ નાબાર્ડે પોતાના ઇ-કેસીસી ઋણ ઉત્પત્તિ પ્રણાલી પોર્ટલને (e-KCC loan origination system portal) પીટીપીએફસી પ્લેટફોર્મ સાથે જોડ્યું હતું. આ પબ્લિક ટેક પ્લેટફોર્મ સરળ લોન વિતરણ માટે રિઝર્વ બેંક ઇનોવેશન હબ હેઠળ સ્થાપિત એક મહત્વપૂર્ણ તકનીકી પ્લેટફોર્મ છે. નાબાર્ડ, ભારતની અગ્રણી વિકાસ બેંક, સહકારી બેંકો અને પ્રાદેશિક ગ્રામીણ બેંકો માટે ડિજિટલ કિસાન ક્રેડિટ કાર્ડ (કેસીસી) લોન પ્રક્રિયાને વધુ સરળ બનાવવા માટે લોન ઓરિજિનેશન સિસ્ટમ પોર્ટલ વિકસાવ્યું છે.

1-4-2024થી ટ્રસ્ટના ડોનેશનો અંગે ફેરફારો

ટેક્સ ટ્વિટર — વિરેશ રૂદલાલ

આપણે અગાઉના તા. 2-3-2024ના અંકમાં એક રજીસ્ટર્ડ ટ્રસ્ટ દ્વારા બીજા રજીસ્ટર્ડ ટ્રસ્ટને આપવામાં આવતા ડોનેશનો અંગેના પ્રાવધાનો જોયા, જેમાં રેગ્યુલર આવકમાંથી બીજા ટ્રસ્ટને (કોરપસ સિવાયના) ડોનેશનો જો આપવામાં આવે તો A.Y. 2024-25થી હવે ડોનેશન રકમના 85% જ બાદ મળશે.

Finance Act 2023ના આ સુધારાને અનુલક્ષીને બોર્ડ દ્વારા તા. 6-3-2024ના પરિપત્રથી સ્પષ્ટતા થઇ છે કે એક રજીસ્ટર્ડ ટ્રસ્ટ અન્ય રજીસ્ટર્ડ ટ્રસ્ટને 100 રૂપિયાનું ડોનેશન આપે છે તો આપનાર ટ્રસ્ટને 85 રૂપિયા જ ખર્ચમાં બાદ મળે છે એ સંજોગોમાં ટ્રસ્ટ દ્વારા 15 રૂપિયા એકત્રિત કરવાના અને માન્ય રોકાણ કરવાનો પ્રશ્ન ઊભો થતો નથી.

એક સમાન ઉદ્દેશ્યો

ઉપરોક્ત નિયમનું પાલન કર્યા પછી રજીસ્ટર્ડ ટ્રસ્ટ દ્વારા જે અન્ય રજીસ્ટર્ડ ટ્રસ્ટને ડોનેશન આપવામાં આવે છે તેના ઉદ્દેશ્યો એકસમાન હોવા જરૂરી છે.

એકસમાન ઉદ્દેશ્યો અંગે સુપ્રિમ કોર્ટે Aditanar Educational Institutionના કેઇસમાં એવું ઠરાવ્યું કે એકમાત્ર શૈક્ષણિક હેતુ (Solely Educational)નો અર્થ એવો નથી કે સ્કૂલ કોલેજોના માધ્યમથી પણ શિક્ષણ આપે એવી અન્ય શૈક્ષણિક સંસ્થામાં એનો સમાવેશ થાય નહિ.

આમ શૈક્ષણિકના મુખ્ય ઉદ્દેશ્યો આનુષાંગિક (Incidental) ઉદ્દેશ્યો હોય તો પણ એકમાત્ર (Solely) શબ્દોનું ઉલ્લંઘન થતું નથી એવું લક્ષ્મણ સ્વામી મુદલિયારના સુપ્રિમ કોર્ટના ચૂકાદાથી ફલિત થાય છે.

અન્ય ટ્રસ્ટ દ્વારા ડોનેશનમાંથી ખર્ચ

બોર્ડ પરિપત્ર નં. 1132 તા. 5-1-78 મુજબ ડોનેશન મેળવનાર ટ્રસ્ટ દ્વારા ચેરીટેબલ ઉદ્દેશ્યો માટે રકમ ખર્ચાયેલ હોવી જરૂરી છે.

બોર્ડે એવી સ્પષ્ટતા પણ કરી કે ચેરીટેબલ સિવાયના અન્ય ઉદ્દેશ્યો માટેનો ખર્ચ કરેલ હોય તો ડોનેશન આપનાર ટ્રસ્ટને ડોનેશન રકમ બાદ મળે નહિ. આવકવેરા અધિકારીએ આ અંગે ચકાસણી કરવી જરૂરી છે. (પરિપત્ર નં. 1582 તા. 19.10.84)

ડોનેશન મળ્યાના વર્ષમાં ખર્ચ

ડોનેશન મળ્યાના વર્ષમાં ડોનેશન મેળવનાર ટ્રસ્ટ દ્વારા ખર્ચ થાય નહિ પરંતુ ત્યારપછીના વર્ષોમાં ખર્ચ થાય એટલા માત્રથી ડોનેશન આપનાર ટ્રસ્ટને ડોનેશન રકમ ખર્ચમાંથી અમાન્ય થાય નહીં.

અલાહાબાદ હાઇકોર્ટે Nazareth Hospital Societyના કેઇસમાં એવું ઠરાવ્યું ખે એક સમાન ઉદ્દેશ્ય ધરાવતા ટ્રસ્ટને આપેલું. ડોનેશન જ માન્ય ગણાશે.

અન રજીસ્ટર્ડ ટ્રસ્ટને ડોનેશન

કલમ 11(1)ની સમજૂતી 4(iii) અનુસાર એક રજીસ્ટર્ડ ટ્રસ્ટ અન્ય વિવિધ રજીસ્ટર્ડ ટ્રસ્ટે (કલમ 10 (23 C))ને ડોનેશનનો આપે છે તો આપનાર ટ્રસ્ટને ડોનેશન રકમના 85% જ બાદ મળવા અંગેની જોગવાઇમાં વિવિધ રજીસ્ટર્ડ ટ્રસ્ટોની સ્પષ્ટતા જોતા અનરજીસ્ટર્ડ ટ્રસ્ટને આપેલ ડોનેશનો હવે સ્પષ્ટ પણે નામંજૂર જ થશે.

A.Y. 2024-25 પહેલાના કોર્ટોના ચૂકાદાઓ મુજબ કલમ 12AA મુજબ રજીસ્ટર્ડ ટ્રસ્ટને આપેલ ડોનેશન અમાન્ય ઠરશે નહિ Maria Social Service Society (કર્ણાટક હાઇકોર્ટ) વળી હૈદરાબાદની ટ્રીબ્યુનલ બેંચે Dharmavana Arboretumના કેઇસમાં એવું કહ્યું છે કે અનરજીસ્ટર્ડ ટ્રસ્ટે ચેરીટેબલ ઉદ્દેશ્યો માટે ડોનેશનની રકમ વાપરેલી હોવી જોઇએ.

જથ્થાબંધ ખાંડબજાર

પ્રતિ ક્વિન્ટલ ભાવ (રૂ.)

મહારાષ્ટ્ર	
એમ-૩૦ (ભરવાલાયક)	૪૨૦૦
એમ-૩૦	૪૧૫૦
એસ-૩૦	૪૧૦૦
ગુજરાત	
એમ-૩૦	૪૦૫૦
એસ-૩૦	૪૦૦૦

સોના-ચાંદી સુરત

(ટેક્ષ સહિત)

સટાન્ડર્ડ સોનું	૭૪૮૩૦
તેજાબી સોનું	૭૪૭૪૦
દાગીના-૨૨ કેરેટ	૭૧૦૯૦
દાગીના-બીએસઆઇ હોલમાર્ક	૭૩૩૩૦
સોનાનાં બિસ્કીટ	૭૪૮૩૦૦
ચાંદી (૯૯૯)	૮૩૬૮૦
ચાંદી સિક્કા	૮૫૧૮૦

તેલ બજાર સુરત

૧૫ કિલોના ભાવ

સીંગતેલ (૧૫ કિ.)	૨૭૫૦	કોપરેલ	૨૮૦૦
સીંગતેલ (૧૫ લિ.)	૨૫૫૦	વનસ્પતિ ઘી	૧૮૮૦
સીંગતેલ (૫ લી)	૮૮૦	સનફ્લાવર	૧૬૫૦
કપાસીયા (૧૫ કિ.)	૧૮૮૦	તલતેલ	૬૪૦૦
કપાસીયા (૧૫ લિ.)	૧૭૫૦	દિવેલ	૨૨૫૦
કપાસીયા (૫ લિ.)	૬૫૦	મકાઇ તેલ	૧૯૫૦
સરસીયું તેલ	૨૧૦૦		

યાર્ન બજાર

જીએસટી સાથેના ભાવ — સુરત નરેશ / મુકેશ ઘીવાળા ૩૫૧૬૪૪૬ ૨૫૯૯૯૭૪

પ્રફુલ/સાલાસર/કેપલોન રૂા.		૭૫/૩૬ ’’	૧૨૪	-----	---
૩૦/૨૪ બ્રાઇટ	૨૭૯.૭૫	૫૦/૩૬ ’’	૧૩૩	૮૦/૭૨ બ્લેક રોટો	૧૪૨
૩૦/૩૬ એફડી	૨૯૬.૫	૫૦/૪૮ SD/ક્રેપ	૧૬૮	**ગાર્ડન**	
લોકલ		**RIL રિલાયન્સ**		૪૯/૨૪ એફડીવાય	૧૩૬
૬૨/૩૬ ક્રિમ્પ	૧૩૫	૯૦/૩૬ ક્રિમ્પ	૧૩૦	૩૦/૧૪ ક્રિમ્પ	૧૭૫
૬૮/૩૬	૧૩૩	૧૧૪.૧૩ રોટો	---	૬૨ ક્રિમ્પ	૧૩૧
૭૨/૩૬ ક્રિમ્પ	૧૩૨	૧૦૦ ટેક્ષ	૧૨૯	૬૮ ક્રિમ્પ	૧૩૦
૯૦/૩૬ ક્રિમ્પ	૧૨૬	**વેલનોન** (જીએસટી સાથે)		૭૨ ક્રિમ્પ	૧૨૮
૮૪/૪૮ ક્રિમ્પ	૧૨૭	૮૦/૭૨ રોટો	૧૩૨	૭૫ ક્રિમ્પ	૧૨૭
૩૦/૧૪ ક્રિમ્પ	૧૮૫	૮૦/૭૨ ફોલ્ડર	૧૪૪	૮૦ ક્રિમ્પ	૧૨૪
૮૦/૭૨ રોટો.	૧૩૧	૧૬૦ ડીસ્કેટ	૧૫૦	૮૦/૭૨ રોટો	૧૩૧
૮૦/૩૬ રોટો.	૧૩૨	---	---	૩૦/૨૪ બ્રાઇટ	---
૧૫૦/૪૮બ્રાઇટ	૧૨૨	૮૦/૧૦૮ ’’	૧૩૯	૩૦/૩૬ એફડી	---

કોટક મહિન્દ્રા બેંકની કટોકટી બહારથી દેખાય છે તેના કરતાં પણ વધુ ગંભીર છે

ટુ ધ પોઇન્ટ — સમકિત શાહ

કેન્દ્ર સરકાર ભારતના અર્થતંત્રનું જેટલું ફુલગુલાબી ચિત્ર રજૂ કરવા માગે છે, તેવું હકીકતમાં નથી. ભારતના અર્થતંત્રની હાલત બીમાર છે, પણ સરકારે તેને દબાવી રાખી છે. ભારતમાં અનેક બેન્કો દેવાળું ફૂંકી ચૂકી છે તો અનેકની હાલત ખરાબ છે. પેટીએમ બેન્ક પર રિઝર્વ બેન્કે નિયંત્રણો લાદ્યાં તે પછી હવે ખાનગી ક્ષેત્રની કોટક મહિન્દ્રા બેન્ક પણ કટોકટીમાં મૂકાઇ ગઇ છે. ભારતીય રિઝર્વ બેંકે કોટક મહિન્દ્રા બેંક સામે સખત કાર્યવાહી કરી છે અને તેને ઓનલાઇન નવા ગ્રાહકો ઉમેરવા સામે પ્રતિબંધ ફરમાવી દીધો છે. કોટક મહિન્દ્રા બેન્કને નવા ક્રેડિટ કાર્ડ કે ડેબિટ કાર્ડ જારી કરવાની પણ મનાઇ ફરમાવી દેવામાં આવી છે. કોટક મહિન્દ્રા બેંક એ ભારતની મોટી ખાનગી બેંકોમાંની એક છે, જેના સ્થાપક ઉદય કોટકને દેશના સૌથી શ્રીમંત બેંકર માનવામાં આવે છે. કોટક મહિન્દ્રા બેંક પર ભારતીય રિઝર્વ બેંકે મોટી કાર્યવાહી કર્યા બાદ આ બેંકના શેરમાં તીવ્ર ઘટાડો થયો હતો અને તે શુક્રવારે ૧૨ ટકાથી વધુ ઘટીને ૧,૬૨૫ રૂપિયા પર આવી ગયો હતો. કોટક મહિન્દ્રા બેંકના શેરમાં ભારે ઘટાડાથી તેના નોન-એક્ઝિક્યુટિવ ડિરેક્ટર ઉદય કોટકને ભારે નુકસાન થયું છે. તેમની સંપત્તિમાં રૂ. ૧૦,૩૨૮ કરોડનો ઘટાડો થયો છે. તેમની કુલ સંપત્તિ ૧૩ અબજ ડોલર થઇ છે અને તેઓ વિશ્વના ધનિક લોકોની યાદીમાં ૧૫૫માં સ્થાને આવી ગયા છે.

રિઝર્વ બેંકે બુધવારે કોટક મહિન્દ્રા બેંક સામે આઇટી નિયમોનું વારંવાર પાલન ન કરવા બદલ કાર્યવાહી કરી હતી. રિઝર્વ બેંકને કોટક મહિન્દ્રા બેંકની આઇટી જોખમ સંચાલન અને માહિતી સુરક્ષા કામગીરીમાં ગંભીર ખામીઓ જોવા મળી છે. બે વર્ષ સુધી મોનિટરિંગ કર્યા બાદ રિઝર્વ બેંક દ્વારા આ પગલું લેવામાં આવ્યું છે. રિઝર્વ બેંકે પોતાના નિવેદનમાં ૧૫ એપ્રિલ, ૨૦૨૪ની ઘટનાનો પણ ઉલ્લેખ કર્યો છે. કોટક મહિન્દ્રા બેંકના ઘણા ગ્રાહકો તે દિવસે બેંકની મોબાઇલ એપ્લિકેશનનો ઉપયોગ કરી શક્યા ન હતા. કેટલાક ગ્રાહકોએ એવી પણ ફરિયાદ કરી હતી કે નેટ બેન્કિંગ, યુપીઆઇ અને ડેબિટ કાર્ડના વ્યવહારો યોગ્ય રીતે થઇ રહ્યા નથી.

ગ્રાહકોની ફરિયાદોના જવાબમાં કોટક મહિન્દ્રા બેંકે તેના અધિકૃત ગ્રાહક સંભાળ હેન્ડલ દ્વારા જણાવ્યું હતું કે અમે તમને જણાવતા ખેદ અનુભવીએ છીએ કે અમારાં ટેકનિકલ સર્વર હાલમાં તૂટક તૂટક ધીમા પડી રહ્યાં છે. અમે સમસ્યાનો ઉકેલ લાવવા અને શક્ય તેટલી વહેલી તકે સેવાઓ પુનઃસ્થાપિત કરવા માટે કામ કરી રહ્યા છીએ. આના કારણે થતી કોઇપણ અસુવિધા માટે અમે દિલગીર છીએ. અમે તમારી સમજણ અને ધીરજની કદર કરીએ છીએ.

કોટક મહિન્દ્રા બેંકમાં સતત બે વર્ષ સુધી આઇટી જોખમ અને માહિતી સુરક્ષા કામગીરીમાં ઊણપ હોવાનું જણાયું હતું. ડિસેમ્બર ૨૦૨૦માં આરબીઆઇએ એચડીએફસી બેંકને ટેક્નોલોજીની ખામીઓ બાદ નવા કાર્ડ જારી કરવા અને નવી ડિજિટલ પહેલ શરૂ કરવા પર પ્રતિબંધ મૂક્યો હતો. જોકે માર્ચ ૨૦૨૨માં આ પ્રતિબંધ હટાવી લેવામાં આવ્યો હતો. રિઝર્વ બેંકે જણાવ્યું હતું કે આ પગલાં કોઇ પણ સુપરવાઇઝરી અથવા અમલીકરણનાં પગલાંથી પ્રભાવિત થયા વિના લેવામાં આવ્યાં હતાં. રિઝર્વ બેંક કોઇપણ બેંક સામે આવી કાર્યવાહી કરી શકે છે.

કોટક મહિન્દ્રા બેંકમાં મ્યુચ્યુઅલ ફંડો લગભગ ૧૨.૮૨% હિસ્સો ધરાવે છે. કોટક મહિન્દ્રા બેંકના શેરના ભાવમાં તીવ્ર ઘટાડાથી તેમને આશરે રૂ. ૫,૦૦૦ કરોડનું નુકસાન થવાની ધારણા છે. આ ઉપરાંત કોટક મહિન્દ્રા બેંકમાં વીમા કંપનીઓ ૮.૬૯% હિસ્સો ધરાવે છે અને જાહેર ક્ષેત્રની કંપની ભારતીય જીવન વીમા નિગમ ૬.૪૬% હિસ્સો ધરાવે છે. આ રીતે કોટકના શેરમાં ઘટાડાનો અર્થ એ થયો કે વીમા કંપનીઓને લગભગ રૂ. ૩,૪૫૬ કરોડનું નુકસાન થયું હતું, જ્યારે ભારતીય જીવન વીમા નિગમને પણ આ કડાકામાં લગભગ રૂ. ૨,૫૬૯ કરોડનું નુકસાન થયું હતું.

રિઝર્વ બેંક ઓફ ઇન્ડિયાએ કોટક મહિન્દ્રા બેંક પર તેની કાર્યવાહી માટે બેંકની ટેક્નોલોજી સિસ્ટમમાં સતત ક્ષતિઓને જવાબદાર ગણાવી છે. રિઝર્વ બેંકના જણાવ્યા અનુસાર કોટકની ટેક્નોલોજી સિસ્ટમની નિષ્ફળતાને કારણે ગ્રાહકોને ભારે નુકસાન સહન કરવું પડે છે. આરબીઆઇની આ કાર્યવાહી કેટલી મહત્ત્વપૂર્ણ છે તેનો અંદાજ એ હકીકત પરથી લગાવી શકાય છે કે કોટક મહિન્દ્રા બેંકે ૩૧ ડિસેમ્બર ૨૦૨૩ ના રોજ પૂરા થયેલા ત્રિમાસિક ગાળાના પરિણામોમાં જણાવ્યું હતું કે તેના બચત ખાતાઓમાં ૯૮% વ્યવહારો ડિજિટલ રીતે અથવા બેંક શાખાઓની મુલાકાત લીધા વિના કરવામાં આવ્યા હતા. જો મોટા ભાગના ગ્રાહકો તેમના વ્યવહારો ઓનલાઇન કરતા હોય અને બેંકનું સર્વર ઠપ થઇ જાય તો ગ્રાહકો મુશ્કેલીમાં મૂકાઇ જતા હોય છે. દાખલા તરીકે કોઇ ગ્રાહક હાઇવે પર ટોલ નાકું પસાર કરવા કોટક મહિન્દ્રાનું ફાસ્ટેગ રિચાર્જ કરાવવા માગતો હોય પણ તે ન કરાવી શકે તો તેણે રોકડામાં ડબલ ટોલ ભરવો પડે છે. આરબીઆઇaએ કોટક મહિન્દ્રા બેંકના આઇટી ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરની ક્ષમતા પર પણ સવાલો ઉઠાવ્યા છે. એવું પણ કહેવામાં આવ્યું છે કે તેની ખામીઓને કારણે તે સતત સમસ્યાઓનો સામનો કરી રહી છે. ૧૫ એપ્રિલ, ૨૦૨૪ ના રોજ આ ખામીઓને કારણે બેંકની ઓનલાઇન સેવાઓ ખૂબ પ્રભાવિત થઇ હતી અને તેના કારણે ગ્રાહકોને ઘણી મુશ્કેલીનો સામનો કરવો પડ્યો હતો. આ ખામીઓને દૂર કરવા માટે બેંક ગંભીર ન હોવા ઉપરાંત તેની પાસે આ માટે પર્યાપ્ત ભંડોળ ન હોવાનો પણ પરોક્ષ રીતે આરોપ રિઝર્વ બેંકે લગાવ્યો છે. એક તરફ જૂની સમસ્યાઓનું નિરાકરણ નથી આવી રહ્યું તો બીજી તરફ બેંકમાં ઓનલાઇન ગ્રાહકોની સંખ્યા વધી રહી છે, જેના કારણે દબાણ વધી રહ્યું છે. હવે લાદવામાં આવેલા નિયંત્રણોની સમીક્ષા બેંક સ્તરે ભવિષ્યમાં લેવામાં આવનારાં પગલાંના આધારે કરવામાં આવશે. રિઝર્વ બેંકે કહ્યું છે કે ખામીઓને દૂર કરવા માટે લેવાયેલાં પગલાંઓ અપૂરતાં કે ખોટાં હતાં. કોટક મહિન્દ્રા બેંક પર આ એક મોટો આરોપ છે અને તે દર્શાવે છે કે ગ્રાહકોના હિતોના સંરક્ષણમાં તેનું વહીવટીતંત્ર કેટલું બેદરકાર છે.

ગુજરાતના રહેવાસી ઉદય કોટકે વર્ષ ૧૯૮૫માં પરિવાર અને મિત્રોની મદદથી રૂ. ૩૦ લાખની લોન લઇને રોકાણ કંપનીની સ્થાપના કરી હતી. પછીના વર્ષે તેમણે આ કંપની ચલાવવા માટે મહિન્દ્રા ગ્રૂપ સાથે ભાગીદારી કરી હતી. બાદમાં ગોલ્ડમેન સેક્સ ગ્રુપ ઉદય કોટકના પાર્ટનર તરીકે જોડાયું હતું. ત્યાર બાદ આ કંપની કોટક મહિન્દ્રા બેંક બની, જે હવે રિઝર્વ બેંકની કાર્યવાહી બાદ મુસીબતમાં છે. બેંકના લાંબા સમય સુધી સીઇઓ રહેલા ઉદય કોટકે ૨૦૦૬માં ગોલ્ડમેન સેક્સ સાથેની ભાગીદારીને સમાપ્ત કરીને બેંક પર પોતાની પકડ વધુ મજબૂત કરી હતી.

કોટક મહિન્દ્રા બેંક ભારતની ચોથા નંબરની સૌથી મોટી બેંક છે. પહેલા નંબરે એચડીએફસી, બીજા નંબરે આઇસીઆઇસીઆઇ અને ત્રીજા નંબરે સ્ટેટ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા છે. કોટક મહિન્દ્રા બેંકનું માર્કેટ કેપ ૩.૬૬ લાખ કરોડ રૂપિયાનું છે. તેના ૪.૧૨ કરોડ ગ્રાહકો છે અને તેમાં એક લાખથી વધુ કર્મચારીઓ છે. તેની ૧,૭૮૦ બ્રાંચો છે અને તેના ૨,૯૬૩ એટીએમ છે. તેના ગ્રાહકોના ૩.૬૧ લાખ કરોડ રૂપિયા બેંકમાં જમા છે. કોટક મહિન્દ્રા બેંક દ્વારા ૪૯ લાખ ક્રેડિટ કાર્ડ અને ૨૮ લાખ ડેબિટ કાર્ડ જારી કરવામાં આવ્યા છે. રિઝર્વ બેંક દ્વારા નવા ક્રેડિટ કે ડેબિટ કાર્ડ ઇશ્યૂ કરવા પર પ્રતિબંધ ફરમાવવામાં આવ્યો છે, પણ જૂના કાર્ડ ચાલુ રાખવાનો આદેશ આપવામાં આવ્યો છે. કોટક મહિન્દ્રા બેંકનું ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર નબળું છે તે કારણ સપાટીપરનું કારણ જણાય છે. હકીકતમાં તેની પાસે પૂરતું ભંડોળ નથી. કદાચ બેંક ખોટમાં ચાલી રહી છે કે લિક્વિડિટીની કટોકટી અનુભવી રહી છે, જે હકીકત જાહેર કરવામાં આવતી નથી.

આ ટેકનિકલ ખામીઓને દૂર કરવા માટે કોટક મહિન્દ્રા બેંક ગંભીર ન હોવા ઉપરાંત તેની પાસે આ માટે પર્યાપ્ત ભંડોળ ન હોવાનો પણ પરોક્ષ રીતે આરોપ રિઝર્વ બેંકે લગાવ્યો છે

રૂસલાન એક્શનથી ભરપૂર પણ અન્ય પાસાઓમાં નબળી ફિલ્મ

મૂવી રિવ્યુ

કે. અમર (ડેની) દ્વારા

ફિલ્મ: રૂસલાન (યુ-એ)

રેટીંગ: ★★☆☆☆

એક લાઇનનો પ્રતિભાવ: એક્શન ફિલ્મનો શોખ હોય અને આયુષ શર્માના ફેન હોવ તો ફિલ્મ જોઇ શકો છો

રૂસલાન એક ત્રાસવાદીના પુત્રની વાર્તા છે જે રૉ માં જોડાય છે. રુસલાન નાનપણમાં જ તેના ત્રાસવાદી પિતાને ગુમાવે છે જે પોલીસ એન્કાઉન્ટરમાં માર્યો જાય છે. એક પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટર, સમીર સિંહ અને તેની પત્ની, મંજુ રુસલાનને દત્તક લે છે. જો કે રુસલાનને નાનપણથી જ ગિટારનો શોખ હતો, પરંતુ તે રૉ સાથે જોડાય છે કારણ કે તે દેશની સેવા કરવા માંગે છે. અલબત્ત, તે રૉ માટે કામ કરે છે તે હકીકત તેના પરિવાર માટે અજાણ છે. તેના પિતા, પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટર સમીર સિંહ, રુસલાનને સંગીતમાં તેની રુચિ કેળવવા કહેતા રહે છે, પરંતુ સંગીત સાથે તેનો એકમાત્ર સંબંધ એ છે કે તે કૉલેજમાં સંગીત શીખવે છે. રુસ્લાનને વારંવાર આદેશોનું પાલન ન કરવા બદલ તેના વરિષ્ઠો ઠપકો આપે છે પરંતુ તેની સાથે કામ કરતા દરેક વ્યક્તિ એ પણ જાણે છે કે તે બહાદુર, બોલ્ડ અને સંપૂર્ણ પ્રામાણિક માણસ છે. એક મિશન પર કામ કરતી વખતે, રુસલાન પર આંતરરાષ્ટ્રીય બિઝનેસમેનની હત્યા કરવાનો આરોપ છે. તેના પિતા તેને પકડવા આવે છે પરંતુ તે ભાગી જાય છે. ત્યાર બાદ શું થાય છે? રૂસલાનમાં એક્શન ભરપૂર છે પણ તાર્કીક દ્રષ્ટીએ ફિલ્મ નબળી છે.

અભિનેતાઃ આયુષ શર્મા, સુશ્રી શ્રેયા મિશ્રા, જગપતિ બાબૂ, વિદ્યા માલવડે
નિર્માતાઃ શ્રી સત્ય સાઇ આર્ટ્સ **નિર્દેશકઃ** કરણ એલ બુટાની